

Vedtak i Transportklagenemnda - Fly

Sammendrag

Krav om standarderstatning som følge av kansellering. Sandstorm på Kanariøyene.

Dato

13.11.2020

Saksnummer

2020-00675

Tjenesteytere

Norwegian Air Shuttle

Klager har i det vesentlige anført

Klager skulle reise med DY371 fra Tromsø til Oslo og deretter med DY612 fra Oslo til Bergen den 23. februar 2020. Planlagt avgang fra Tromsø var kl. 10.15, og planlagt ankomst på endelig bestemmelsessted var kl. 14.15. Flyvningen DY371 ble imidlertid kansellert, og klager ble booket om til DY371 dagen etter, med avgang fra Tromsø kl. 06.30. Klager ankom Bergen den 24. februar kl. 11.35.

Klager har anført at det ikke var dårlige værforhold i Tromsø den aktuelle dagen, og at andre fly gikk som planlagt.

Klager krever standarderstatning på 400 euro i henhold til EU-forordning 261/2004 som følge av kanselleringen.

Tjenesteyterne har i det vesentlige anført

Flyvningen DY371 ble kansellert grunnet mangel på tilgjengelige flymaskiner som en konsekvens av sandstormen på Kanariøyene fra 22. til 24. februar 2020. Stormen førte til massive restriksjoner i luftrommet ved Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Flyplassene var i flere perioder stengt.

Flymaskinen SE-RPT, som skulle utføre klagers flyvning, utførte flyvningen DY9084 fra Tromsø til Las Palmas dagen før. Den samme flymaskinen skulle opprinnelig utføre flyvningen DY9085 fra Las Palmas tilbake til Tromsø. Grunnet sandstormen ved Las Palmas ble flyvningen kansellert som følge av at flymaskinen sto fast, og den var parkert på Las Palmas lufthavn frem til den 25. februar.

Norwegian hadde åtte flymaskiner i Las Palmas som var strandet som følge av værforholdene fra 22. til 25 februar. På Tenerife-Sør lufthavn var tre flymaskiner strandet fra 22. til 23. februar. Dette påvirket hele Norwegians ruteplaner og førte til

endringer og omrokinger i forbindelse med alle flyvninger som skulle utføres av disse flymaskinene. Visse flyvninger måtte kanselleres, mens andre ble slått sammen til færre avganger, med det formål å redusere uregelmessighetene i Norwegians nettverk, og slik at omstendighetene skulle påvirke færrest mulig passasjerer. Som en følge av disse tiltakene ble klagers flyvning kansellert, og alle passasjerer ble booket om til flyvninger neste dag.

Berørte passasjerer mottok forpleining i ventetiden og informasjon om sine rettigheter via SMS, i tråd med EU-forordning 261/2004.

Passasjerer kan ha krav på standarderstatning ved kanselleringer og forsinkelser etter EU-forordning 261/2004 artikkel 5 nummer 1 litra c) jf. artikkel 7. Dette gjelder ikke dersom årsaken til kanselleringen eller forsinkelsen er ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne unngås med alle rimelige tiltak, jf. artikkel 5 nummer 3.

I gjeldende sak oppstod kanselleringen som følge av mangel på flymaskiner, forårsaket av værforholdene og de etterfølgende restriksjonene på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Det er ingen holdepunkter i saken som tilsier at flyet ville ha blitt kansellert dersom maskinen ikke sto fast i Las Palmas samtidig med at flere av Norwegians flymaskiner var parkert på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn. Det var ingen tiltak Norwegian kunne ha iverksatt som ville ha forhindret at flyet ble kansellert.

Som det fremgår av fremlagt dokumentasjon, var det en sandstorm ved Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn på samme tid som det ble bestemt at flyvningen måtte kanselleres grunnet manglende flymaskin. Da flymaskinene sto fast på Las Palmas og Tenerife-Sør lufthavn, ble det iverksatt en rekke operasjonelle tiltak for å unngå store driftsforstyrrelser innenfor Norwegians nettverk. Noen avganger måtte også forsinkes for å kunne gjennomføre planlagte ruter med færre flymaskiner tilgjengelig. Noen avganger måtte også kanselleres, og passasjerene ble da overført til tidligst mulige alternativ. Det er derfor rimelig å legge til grunn at det var værforholdene som utløste forstyrrelsen. Norwegian vil på det grunnlag anføre at hendelsen lå utenfor selskapets kontroll.

Etter forordningen må flyselskapene også foreta alle rimelige tiltak i etterkant av en ekstraordinær omstendighet. Det var ingen rimelige tiltak som Norwegian her kunne ha iverksatt for å forhindre denne kanselleringen. Sandstormen påvirket alle flyselskapene, og det er ingen tiltak Norwegian kunne ha iverksatt for å unngå større uregelmessigheter. I vurderingen av hvilke tiltak som innen rimelighet kan kreves, skal det tas i betraktning hva som er teknisk og økonomisk tålelig for flyselskapet, og hvorvidt mulige tiltak er forholdsmessige i lys av situasjonen. Dette er lagt til grunn av EU-domstolen i saken C-315/15 (Pešková). Det er normal praksis innen luftfarten å planlegge flere ruter med bruk av samme flymaskin og besetning. Det er i tillegg lagt opp til at det ved hver base skal være standby-besetning, basert på statistikk, for å sikre den regelmessige flytrafikken der det trengs. Det kan derimot ikke forventes at et flyselskap

skal ha tilgjengelig kapasitet i form av flymaskiner, besetning, piloter eller ingeniører ved alle flyplasser, eller ha forberedt wetlease for alle destinasjoner for å unngå forsinkelser og kanselleringer. Dette ville ha medført urimelig høye driftskostnader, noe som igjen ville ha ført til høyere priser på flybillettene. Dette er trukket frem av en tysk domstol (X ZR 121/13).

Det aktuelle tiltaket Norwegian har til rådighet i en slik situasjon, ved mangel på flymaskiner, er bruk av wetlease. Wetlease er en tidkrevende prosess, da det fordrer en forutgående kontraktsinngåelse med leasingselskapet. Det må i alle tilfeller også påregnes tid for at erstatningsflyet med mannskap skal komme seg til flyplassen hvor det opprinnelige flyet skulle tatt av fra. Da sandstormen førte til at mer enn ti flymaskiner måtte parkeres på svært kort tid, ville uansett ikke wetlease ha vært en mulighet for å forhindre driftsforstyrrelser.

Norwegian har etter dette iverksatt alle mulige rimelige tiltak i etterkant av en ekstraordinær omstendighet, noe som er i tråd med EU-forordning 261/2004. Norwegian mener at kanselleringen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne unngås med alle rimelige tiltak.

På bakgrunn av dette kan ikke Norwegian imøtekomme passasjerens krav om standarderstatning.

Nemnda bemerker

Kansellering gir rett til standarderstatning med mindre flyselskapet godtgjør at forsinkelsen skyldes ekstraordinære omstendigheter som ikke kunne vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet, jf. EU-forordning 261/2004 artikkel 5.

Værforhold som påvirker flytrafikken, kan være en slik ekstraordinær omstendighet som medfører at den reisende ikke har krav på erstatning. Dette må vurderes konkret.

Norwegian har opplyst at kanselleringen skyldes sandstormen på Kanariøyene fra 22. til 24. februar 2020. Nemnda legger til grunn at denne sandstormen førte til en rekke forsinkelser og kanselleringer av flyvninger til og fra Kanariøyene i denne perioden. Nemnda mener at dette er å anse som en ekstraordinær omstendighet i forordningens forstand.

Norwegian har videre opplyst at tre flymaskiner sto fast på Kanariøyene frem til 23. februar, mens åtte flymaskiner sto fast frem til 25. februar, og at det var nettopp mangelen på flymaskiner som forårsaket forsinkelsen på klagers flyvning. Nemnda legger til grunn at sandstormen i betydelig grad påvirket selskapets muligheter til å gjennomføre alle planlagte flyvninger som normalt i denne perioden. Nemnda mener derfor at det er sannsynliggjort at kanselleringen i dette tilfellet ikke kunne ha vært unngått selv om alle rimelige tiltak var truffet. Klager har dermed ikke rett til standarderstatning.

Nemnda bemerker at flyselskapet uavhengig av årsaken til kanselleringen plikter å tilby passasjerene valget mellom refusjon og omruting snarest mulig, jf. EU-forordning 261/2004 artikkel 8 nummer 1. Dette kan innebære at flyselskapet om nødvendig må omrute med andre flyselskaper. Nemnda kan ikke se at omruting nesten ett døgn senere er å anse som snarest mulig i dette tilfellet. Det gir imidlertid ikke i seg selv rett til standarderstatning, og klager har heller ikke oppgitt å ha hatt utgifter til nye flybilletter.

Nemnda anbefaler ikke at klager gis medhold.

Vedtak

Transportklagenemnda - fly anbefaler ikke at klager gis medhold.

Forbrukerrepresentant Kristoffer Sørli, Forbrukerrådet, hadde uventet forfall. De resterende medlemmer fant det forsvarlig å behandle saken, jf. transportklagenemndforskriften § 5-5 femte ledd.

Nemndas representanter

Helen Andenæs Sekulic (leder)

Gøran Jenssen (Widerøe)

Joachim Sponheim (SAS)

Maite de Geus-Cossard (Forbruker Europa)